

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Šiuolaikinė skandinavų ironija	

Anotacija
Kursu siekiama gilinti Skandinavijos regiono kultūros pažinimą, ugdyti studentų gebėjimus suprasti ir metodiškai interpretuoti ironijos ir humoro apraiškas šiuolaikinėje skandinavų kultūroje (literatūroje, publicistikoje, kine, populiariojoje kultūroje), atrasti ironijos ir humoro reikšmę Skandinavijos kultūros ir idėjų istorijos kontekste. Studentai susipažįsta su ironijos ir humoro sampratomis, lavina praktinius savo įžvalgos bei interpretacinius gebėjimus įvairių tekstų atidaus skaitymo pratybose. Ironijos ir humoro interpretavimo praktika gyvame dialoge ir raštu yra pagrindinis šio kurso tikslas ir sudaro didžiąją dalį auditorinio ir savarankiško studentų darbo apimtį.

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Doc. dr. Giedrius Tamaševičius Kitas / a (-i): Lekt. Ieva Tomaševičiūtė	Filologijos fakultetas Baltijos kalbų ir kultūrų institutas Skandinavistikos centras

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirma (BA)	Pasirenkamas

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Kontaktinis (auditorinis arba nuotolinis) ir savarankiškas darbas	Rudens semestras	Lietuvių, anglų ir skandinavų kalbos

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas
Kurse ugdomos studentų kompetencijos aktyviai studijuoti savarankiškai ir bendradarbiaujant su dėstytoju bei bendrakursiais; kelti ir svarstyti klausimus, kūrybiškai ieškoti sprendimų; atlikti nedidelės apimtį tarpdisciplininius tyrimus, pateikti ir dalykiškai svarstyti jų rezultatus.

Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Dalyką išklausę studentai:		
išmanys ironijos sąvokos kilmę ir raidą, gebės atpažinti skirtingus ironijos tipus, apibrėžti ironijos ir humoro vietą skandinavų kultūroje	Aktyvaus mokymosi metodai: teorinių, kritinių, literatūros ir publicistikos tekstų, kino, populiariosios kultūros kūrinių nagrinėjimas, žodinių pristatymų ir rašto darbų rengimas bei svarstymas, seminarinės diskusijos.	Darbo seminaruose ir paskaitose, referatų, savarankiškų teksto analizių ir egzamino rašinio vertinimas.
gebės savarankiškai nagrinėti ironijos ir humoro apraiškas skandinavų literatūroje, publicistikoje, vaizduojamajame mene ir populiariojoje kultūroje įvairiais istoriniais laikotarpiais, interpretuoti jas skandinavų kultūros ir idėjų istorijos kontekste.	Aktyvaus mokymosi metodai: teorinių, kritinių, literatūros ir publicistikos tekstų, kino, vaizduojamojo meno ir populiariosios muzikos kūrinių nagrinėjimas, žodinių pristatymų ir rašto darbų rengimas bei svarstymas, seminarinės diskusijos.	Darbo seminaruose ir paskaitose, referatų, savarankiškų teksto analizių ir egzamino rašinio vertinimas.
gaus paskatų plėsti akiratį bei gilinti žinias apie Skandinavijos kultūrą, sąmoningai ir atsakingai dalyvauti kultūriniame ir (ar) moksliniame diskurse.	Aktyvaus mokymosi metodai: teorinių, kritinių ir literatūros tekstų nagrinėjimas, žodinių pranešimų ir rašto darbų rengimas bei svarstymas, seminarinės diskusijos.	Darbo seminaruose ir paskaitose, referatų, savarankiškų teksto analizių ir egzamino rašinio vertinimas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas
								Savarankiškai atliekamos užduotys Visoms temoms: pagal užduotas gaires išnagrinėti nurodytus tekstus ir pasiruošti svarstyti temą ir (ar) analizę seminare. Pasirinktoms temoms: parašyti referatą (atlikti savarankišką meninio ar publicistinio teksto arba kino filmo interpretaciją ir pateikti jos pristatymą žodžiu.
Įvadas į kursą: medžiaga, darbo ir atsiskaitymo tvarka Ar skandinavų humoras išskirtinis? Seminarai: humoras šiuolaikinėje danų, švedų ir norvegų kultūroje, Jantės įstatymo reiškinys	2		4				6	8 Įvairių pavyzdžių aptarimas
Ironijos samprata: istorinės ištakos (nuo Sokrato iki Jonathano Swifto)	2		4				6	Įvairių pavyzdžių aptarimas

Humoro ir ironijos santykis. Seminaras: Kalbinės ir retorinės analizės priemonės analizuojant humorą ir ironiją.								8	
Visaėdanti H. C. Anderseno pasakų ironija Seminaras: Ką pašiepia Anderseno pasakos?	2		4				6	12	Pasirinktų H. C. Anderseno kūrinių aptarimas
Danų filosofas Sørenas Kierkegaardas Seminaras: Kierkegaardo ironija (dėst. Ieva Tomaševičiūtė)	2		2				4	8	S. Kierkegaardo ironijos pavyzdžių aptarimas
Humoras ir ironija kaip visuomenės kritikos įrankis ir socialinių pokyčių variklis XX amžiaus Skandinavijoje	2		2				4	8	Danų rašytojo Hanso Scherfigo satyriniai romanai, Švedų rašytojos Astrid Lindgren kūryba vaikams
Danų rašytojas Villy Sørensen (dėst. Ieva Tomaševičiūtė)	2						2	4	Sørenseno novelės „Blot en drengestreg“ ir „Tigrene“
Skandinavų kino komedijos: Tarp visuomenės kritikos ir absurdo teatro Seminaras: Kodėl skandinavų komedijos gali atrodyti nejuokingos?	2		6				8	10	Danų filmų serija „Olsen-banden“ (1968-1981) Švedų komedija „Picassos äventyr“ (1978)
Švedų režisieriaus Roy Andersson filmai (dėst. Ieva Tomaševičiūtė)	2						2	4	Pasirinktų pavyzdžių aptarimas
Studentų projektų pristatymai		2	8				10	20	Peržvelgti kurso medžiagą, pasiruošti svarstyti kylančius klausimus.
Iš viso	16	2	30				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas seminaruose ir interaktyviose paskaitose	15 %	Semestras	Vertinamas atsakingas ir dalykiškas dalyvavimas seminaruose ir paskaitose, pasiruošus pagal dėstytojo rekomendacijas. 0–2 balais vertinama, kiek studentas: – aktyviai klauso paskaitų, kelia klausimus, dalyvauja diskusijoje; – išnagrinėjo privalomus teorinius bei kritinius šaltinius, susipažino su papildomais šaltiniais ir gali juos referuoti gyvame svarstyme: pateikti adekvačius apibrėžimus bei minties santraukas, kelti klausimus;

			– atliko meninių tekstų analizės užduotis ir gali pateikti be svarstyti jos išvadas seminaruose.
Savarankiškos pasirinkto kūrinio interpretacinės analizės žodinis pristatymas ir aptarimas seminare.	15 %	Semestras: 15–16 savaitės	0–3 balų vertinami pastanga ir gebėjimai: – formuluoti interpretaciją orientuojantį klausimą ar (ir) interpretacinę hipotezę; kryptingai nagrinėti tekstą, siekiant atsakyti į suformuluotą klausimą; daryti interpretacines išvadas; – apibrėžti atliekamai diskursinei analizei reikalingas sąvokas ir kūrybiškai bei nuosekliai taikyti jas kūrinio interpretacijoje; – parengti ir pateikti rišlų, tikslingą ir skaidrų interpretacijos žodinį pristatymą, veiksmingai išnaudojant reikalingas technologines priemones; – palaikyti dalykišką ir korektišką gyvą dialogą: kelti klausimus ir juos svarstyti, dalykiškai ir kritiškai vertinti savo ir kitų teiginius bei argumentus, tikslinti, ginti ar koreguoti savo poziciją viešo diskurso stiliaus kalba.
Egzamino rašto darbas: pasirinkto kūrinio interpretacinė analizė. Darbas gali pratęsti žodžiu pristatytą analizę, bet negali jos dubliuoti. Rašinio apimtis: 5–6 000 spaudos ženklų, neįskaitant bibliografijos.	70 %	Egzaminų sesija	0–5 balų vertinami rašinyje parodyti gebėjimai: – formuluoti interpretaciją orientuojantį klausimą ar interpretacinę hipotezę; tikslingai nagrinėti tekstą, siekiant atsakyti į išsikelto klausimą; daryti interpretacines išvadas; – apibrėžti atliekamai diskursinei analizei reikalingas sąvokas ir kūrybiškai bei nuosekliai taikyti jas kūrinio interpretacijoje; – parašyti rišlų, tikslingą ir skaidrų interpretacijos pristatymą, laikantis mokslinio rašytinio diskurso konvencijų nurodyti ir korektiškai cituoti šaltinius; skaidriai ir korektiškai formuluoti savo mintis taisyklinga, viešo kritinio diskurso stiliaus kalba.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio t.	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Teorinė ir kritinė literatūra				
Garmendia, Joanna	2018	Irony		Cambridge. Cambridge University Press
Gundelach, Peter	2000.	Joking Relationships and National Identity in Scandinavia. <i>Acta Sociologica</i>	43(2): 113–122	
Lundquist, Lita	2023		51(2)	

		Nordic Humour: A Question of Humour Socialisation? <i>Nordlit</i>		
Møller, Mette	2015	Derfor elsker vi selvironi, sarkasme og satire. <i>RetorikMagasinet</i>	95	
Østergaard, Svend	2014	The definition and processing of irony. <i>Rask</i>	Vol. 40, 449–472	
Papildoma literatūra				
Bredsdorff, Thomas	2011	Ironiens pris		København, Gyldendal
Jones, Emma	2015	Is Nordic humour too dark for the rest of the world?		https://www.bbc.com/culture/article/20151012-is-nordic-humour-too-dark-for-the-rest-of-the-world
Šliogeris, Arvydas	1978	Ironijos principas S. Kjerkegoro filosofijoje. <i>Problemos</i>	210, 27–39	

Atnaujinta 2025-04-15.